

№ 95 (20858)

2015-рэ илъэс

ШЭМБЭТ ЖЪОНЫГЪУАКІЭМ и 30

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугьотэцтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

КъызэрэкІуагъэм тарихъ

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и УКАЗ

ЩытхъуцІзу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист» зыфиюрэр 3. Гъ. Пратэкъом фэгъэшъошэгъэным ехьылІагъ

Журналистикэм ылъэныкъокІэ гъэхъагъэу иІэхэм ыкІи илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыријэу Іоф зэришјэрэм апае щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист» зыфиlорэр Пратэкьо Зубер Гъучіыпсэ ыкъом — Адыгеим ижурналистхэм я Союз хэтым фэгъэшъошэгъэнэу.

> Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 28-рэ, 2015-

рэ илъэс

мэхьанэ

СССР-м, Урысые Федерацием, Адыгэ Республикэм янароднэ сурэтышІэу, художествэхэмкІэ Урысыем иакадемие

ипрезидентэу, ЮНЕСКО-м ишlyшІэ Іофыгъохэм ахэлэжьэрэ Зураб Церетели итворчествэ къэгъэлъэгъоныр фэгъэхьыгъ.

Авторымрэ Адыгеим и Ліышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъанрэ ащ икъызэІухын хэлэжьагъэх. Къэгьэльэгьоным ыцІэр «Я садовни-

Къокіыпіэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкіэ Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтым дунэе мэхьанэ зиіэ къэгъэлъэгъон тыгъуасэ къыщызэІуахыгъ.

ком родился». Ащ икъызэlyхын рамыгъажьэзэ Зураб Церетелирэ ТхьакІущынэ Аслъанрэ музеим ищагу тюльпан чъыг дагъэтІысхьагъ. Къэгъэлъэгъоным хэт ІофшІэгъаби къэгъагъхэм афэгъэхьыгъ.

Музеим ипащэу Кушъу Нэфсэт зэхахьэр пэублэ гущы эк Іэ къызэІуихыгъ. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіу-щынэ Аслъан хьэкіэ лъапіэм къыщытхъугъ. Тиреспубликэ ис лъэпкъхэр мамырэу псэунхэмкіэ искусствэм мэхьэнэ ин зэриІэр къыхигьэщыгь. Музеим Зураб Церетели и юфш агъэхэу къыщагъэлъагъорэмэ яплъыхэзэ З. Церетели журналистхэм яупчІэхэм джэуапхэр къаритыжьыгъэх.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-

(Икіэух я 2-рэ н. ит).

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и УКАЗ

Щытхъуцізу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтышІ» зыфиюрэр Р. Д. Хъуажъым фэгъэшъошэгъэным ехьыліагъ

Изобразительнэ искусствэм ихэхъоныгъэ и ахьышхо зэрэхишІыхьагъэм ыкІи илъэсыбэ хъугъэу творческэ Іофшіэныр зэригъэцакІэрэм апае щытхъуціэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтыші» зыфиlорэр Хъуажъ Рэмэзан Долэтбый ыкъом — Урысыем исурэтышІхэм я Союз и Адыгэ республикэ къутамэ итхьаматэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,

жъоныгъуакІэм и 29-рэ, 2015рэ илъэс

Искусствэм и офыгъохэм атегущыІагъэх

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан художествэхэмкіэ Урысые академием ипрезидентэу, дунаим щызэлъашіэрэ скульпторэу Зураб Церетели тыгъуасэ Іукіагъ. Іофтхьабзэм хэлэжьагьэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпіыл Мурат, Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, культурэм июфышіэхэр, республикэм исурэтышіхэр, нэмыкіхэри.

АР-м и Лышъхьэ зэlукlэгъум пэублэ псалъэ къыщишІызэ, апэрэу Адыгеим къэкІогъэ хьэкіэшхом шіуфэс гущыіэхэмкіэ зыфигъэзагъ. СССР-м, Урысыем, ІэкІыб къэралыгъуабэм ятын лъапІэхэр къызыфагьэшъошэгьэ, гъэхъэгъэшхохэр зиІэ З. Церетели Адыгеим къызэреблэгъагъэм мэхьанэшхо иІэу республикэм ипащэ ылъытагъ.

— Искусствэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэм, лъэгэпІэ инхэм анэсыным уи!ахьышхо хэлъ. Мы зэlукlэгъум сырэгушхо ыкІи ар сыгу къинэжьыщт. 3. Церетели июфшагъэхэм афэгъэхьыгъэ къэгъэлъэгьонэу рес-

публикэм къыщызэТутхырэм тишъолъыр икультурнэ щы ак І чІыпІэшхо зэрэщиубытыщтым щэч хэлъэп,— къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

АР-м и ЛІышъхьэ унашъоу ышІыгъэм диштэу «Адыгеим инароднэ сурэтышІ» зыфиІорэ щытхъуціэр Зураб Церетели фагъэшъошагъ. ТхьакІущынэ Аслъан ар къэзыушыхьатырэ бгъэ-- кальхыти едмеахальх гъэх. Джащ фэдэу адыгэ лъэпкъым илІыхъужъэу Тыгъужъыкьо Къызбэч фэгьэхьыгьэ скульптурэр шіухьафтын фишіыгь.

Нэужым гущыІэ зыштэгъэ З. Церетели ищы І эны гъогу, итворчествэ кlэкlэу къатегущы-Іагь. Мы уахътэм Іоф зыдишіэрэ, лъэныкъо шъхьаІэу зыдэлажьэхэрэм къащыуцугъ. Сабыир ицІыкІугъом къыщегъэжьагъэу искусствэм пэблагъэу щытыным, сурэтшІыным пылъыным, ащ дакіоу кадрэхэм ягьэхьазырын мэхьанэшхо зэряІэр кІигъэтхъыгъ.

Тикъэралыгьо тарихъ гьогу къин къыкјугъэми, художественнэ искусствэм иеджэпІэ лъэш къызэтыригьэнэн ылъэкІыгь. СурэтышІхэр Сыбыр, Кавказ рафыхэу зыщытыгьэ уахъти щы-Іагъ. Ау ащ ишІуагъэкІэ зисэнэхьат хэшІыкІышхо фызиІэ кІэлэегъэджабэ Тбилиси щыси-Іагь. Шъыпкъэр піощтмэ, Кавказым сыдигъуи цІыф шІагъохэр щэпсэух. Тарихъ бай зыпылъ Адыгеим сигуапэу сыкъэкІуагъ. Искусствэр цІыфхэм апай ар зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп. Ащ къыхэкІыкІэ ащ удэІэпыІэн, имэхьанэ къэпІэтын фае, къыІуагъ Зураб Церетели.

СурэтышІ, скульптор цІэры-Іом иІэшІагьэхэм ащыщ Адыгеим къыщызэІуихымэ зэрягопэщтыр ТхьакІущынэ Аслъан

къыІуагъ. Ащ зэрэдыригъаштэрэр ыкІи ищыкІагъэ хъумэ игуапэу ащ игъэпсын зызэрэфигъэзэщтыр З. Церетели къыхигъэщыгъ. Ащ нэмыкІэу ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ академием икъутамэ е иеджапІэ Адыгеим къыщызэІухыгъэным иІофыгъуи лъэныкъохэр тегущыІагъэх.

ХудожествэхэмкІэ Урысые академием ирэзэныгъэ тхылъхэмрэ ыгъэнэфэгъэ медалэу «Достойному» зыфиlорэмрэ ТхьакІущынэ Аслъанрэ КъумпІыл Муратрэ къафагъэшъошагъэх. Зигугъу къэтшіыгъэ медалымрэ академием и Щытхъу тхылърэ фагъэшъошагъ КъокІыпІэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэкІэ Къэралыгьо музееу Мыекъуапэ дэтым Темыр Кавказым искусствэр щызэлъягъэшІэгъэным иІахьышхо зэрэхишІыхьэрэм ыкІи музеир загъэпсыгъэр илъэс 30 зэрэхъугъэм апае. Академием ищытхъу тхылъхэр афагъэшъошагъэх КъокІыпІэм имузей ипащэу Кушъу Нэфсэт, сурэтышІхэу Къат Теуцожь, Эдуард Овчаренкэм.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

КъызэрэкІуагъэм тарихъ мэхьанэ иІ

(ΜκΙэνχ

— Адыгеим, Мыекъуапэ сыкъызэрэкІуагъэм фэшІ сэгушІо, — къыІуагъ Зураб Церетели. — Тапашъхьэ щыт цІыфмэ сяплъышъ, зэкІэри нэгушІох. ЦІыфым ынэхэм узяплъыкІэ ыгу илъыри къэпшІэн плъэкІыщтэу сэлъытэ. Музеим сычІэтэу зысэплъыхьэшъ, зыми ынэгу зэхэгъэхьагъэп, непэ сызыІукІагъэхэм афэдэ цІыфхэм мыхъо-мышІагъэхэр зэрахьащтхэп.

3. Церетели исурэтхэм къэгъагъэу ахэтыр макlэп. Тыгъэгъазэр сурэткlэ къыгъэлъагъо

зыхъукіэ, лъэныкъоу тыгъэгъазэм икупкі зыфэгъэзагъэри сурэтышіым къыхегъэщы. Тыгъэр къызэрепсырэр, тыгъэм инэбзыйхэр тыгъэгъазэм зэрэтыридзэхэрэр искусствэм ыбзэкіэ къеlуатэх.

Хорватием, Урымым, фэшъхьаф хэгьэгухэм якъоджэ щыlaкlэ, унэ лъхъанчэхэм ятеплъэхэм сурэтхэмкlэ уащегъэгъуазэ.

Искусствэмрэ лъэпкъ Іофыгьохэм язэпхыныгьэхэмрэ, сурэтыш дэгъу ухъуным фэши дыгым жэшыкі фыуи-Іэн зэрэфаем, нэмыкіхэм 3. Церетели къатегущы laгъ. «Адыгеим инароднэ сурэтыш!» зыфилора и la пъяпар къыза-

зыфиюрэ ціэ льапіэр кьызэрэфаусыгьэм фэші льэшэу зэрэгушюрэр хигьэунэфыкіыгь.

Пресс-зэlукlэм упчlэу къыщыратыгъэхэр зэфэпхьысыжьмэ, З. Церетели сурэтышl къодыеп. Ти ЛІышъхьэу Тхьакlущынэ Аслъан къызэриlуагъэу, ар щысэ зытырахырэ цІыфышху.

1970 — 1980-рэ илъэсхэм 3. Церетели СССР-м и МИД исурэтыш шъхьаl, 1980-рэ илъэсым Олимпиадэ джэгунхэу Москва щыкlуагъэхэм ясурэтыш шъхьаl. Италием, Испанием,

Болгарием, нэмыкіхэм щытхъуціэхэр къыфаусыгъэх. Искусствэр мамырныгъэм игъэпытэн зэрэфэлажьэрэр ащ иlофшіагъэхэм ахэолъагъо.

СурэтышІ-модельер цІэрыІоу СтІашъу Юрэ адыгэ шъуашэу, лъэпкъ тхыпхъэу ышІыгъэхэм З. Церетели, А. ТхьакІущынэр яплъыгъэх. Ю. СтІашъур искусствэм ицІыфэу зэрэщытыр З. Церетели къыІуагъ. СурэтышІыр сыдигъуа зегупшысэрэр, сурэтэу ышІырэм сыда егъэжьапІэ фэхъурэр? З. Церетели иджэуапхэр щыІэныгъэм епхыгъэх.

— СІэхэм рэхьат къысатырэп, сурэт сшІыныр сикІас, — elo 3. Церетели.

Адыгеим и Премьер-министрэу Къумпіыл Мурат, Адыгеим и Апшъэрэ Хьыкум итхьаматэу Трэхъо Аслъан, культурэм иіофышіэхэр, искусствэр зышіогьэшіэгьонхэр, журналистхэр зэхахьэм хэлэжьагьэх.

Адыгеим инароднэ сурэтышізу Еутых Асе итворчествэ хьэкіэ лъапіэр еплъыгъ, пчыхьэм Москва ыгъэзэжьыгъ.

ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указэу N 225-р зытетэу «Адыгэ Республикэм нахь игъэкіотыгъэу щагъэфедэрэ гъомылапхъэхэм ащыщхэм ауасэ зыпкъ игъэуцогъэнымкіэ Іофтхьабзэхэм яхьыліагъ» зыфиіоу 2007-рэ илъэсым чъэпыогъум и 19-м къыдэкіыгъэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законэу N 135-р зытетэу «Зэнэкъокъуныгъэр тэрэзэу зэхэщэгъэным ехьылlагъ» зыфиlоу 2006-рэ илъэсым бэдзэогъум и 26-м къыдэкlыгъэм тегъэпсыхьагъэу ыкlи кадрэхэмкlэ зэхъокlыныгъэхэм ялъытыгъэу **унашъо сэшlы:**

- 1. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указэу N 225-р зытетэу «Адыгэ Республикэм нахь игъэкlотыгъэу щагъэфедэрэ гьомылапхъэхэм ащыщхэм ауасэ зыпкъ игъэуцогъэнымкlэ lофтхьабзэхэм яхьылlагъ» зыфиloy 2007-рэ илъэсым чъэпыогъум и 19-м къыдэкlыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэ-уцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 10; 2010, N 10; 2011, N 2, 12; 2012, N 8; 2014, N 1) мыщ фэдэ зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэу:
- 1) я 4-рэ пунктым ия 2-рэ ыкІи ия 3-рэ подпунктхэм кІуачІэ ямыІэжьэу лъытэгъэнэу;
- 2) Адыгэ Республикэм гъомылапхъэхэм уасэу щыря Іэхэм япхыгъэ Іофыгьохэмк Іэ Іофыш Іэ купым хэтхэм зэхъок Іыныгьэхэр афэш Іыгъэнхэу:
- а) А.М. Хьэпаимрэ А. А. Коблымрэ ІофышІэ купым хэгъэкІыгъэнхэу;
- б) О.С. Комиссаренкэр Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ ахэм ягъэнэфэнрэкіэ Гъэіорышіапіэм ипащэ игуадзэ іофышіэ купым хэгъэхьэгъэнэу ыкіи ащ иіэшъхьэтетэу гъэнэфэгъэнэу.
- 2. Зыкіэтхэхэрэ мафэм щыублагьэу мы Указым кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 26-рэ, 2015-рэ илъэс N 71

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указэу N 5-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэіорышіапіэ икъэралыгъо пшъэрылъхэр ыгъэцэкіэнхэмкіэ административнэ регламентхэр ухэсыгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиіоу 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 22-м къыдэкіыгъэм иположение зырызмэ кіуачіэ ямыіэжьэу лъытэгъэным ехьыліагъ

Зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм пае мыщ фэдэ унашъо сэшіы:

- 1. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указэу N 5-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэlорышlапіэ икъэралыгьо пшъэрылъхэр ыгъэцэкіэнхэмкіэ административнэ регламентхэр ухэсыгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиюу 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 22-м къыдэкіыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2013, N 1, 10, 12) мыщ фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:
- 1) гуадзэу N 1-м иа 1-рэ раздел ия 3-рэ пункт ия 9-рэ подпункт;
- 2) гуадзэу N 2-м иа 1-рэ раздел ия 3-рэ пункт ия 9-рэ подпункт кlyaчlэ ямыlэжьэу лъытэгъэнэу.

2. Зыкіэтхэхэрэ мафэм щыублагъэу мы Указым кіуачіэ ііэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, жъоныгъуакІэм и 26-рэ, 2015-рэ илъэс N 73

Мэкъуогъум и 1-р — кІэлэцІыкІухэр къэухъумэгъэнхэм и Дунэе маф

Сыд фэдэрэ зэмани ціыфхэм ягьашіэрэ ягупшысэрэ сабыйхэм чіыпіэшхо щаубыты. Сабыйхэр шіу альэгьух, афэгумэкіых, япсауныгьэрэ яузынчъагьэрэ къаухъумэх, ціыфы зэрашіыщтхэм фэлажьэх.

Сыдигьокіи аlо сабый зэрымыс унагьом насыпыгьэ имыльэу. Кіэлэціыкіум ичэф, ищхы макъэ зымыуасэхэ щыіэп. Тинеущырэ мафэ зэльытыгьэ кіэлэціыкіухэм піуныгьэ тэрэз ягьэгьотыгьэным тикъэралыгьо ынаіэ тет. Кіэлэціыкіу іыгыніэм къыщегьэжьагьэу апшъэрэ еджапіэм нэс яхэгъэгу шіу альэгьоу, гукъэбзэныгьэ, гукіэгьуныгьэ ахэльэу піугьэнхэм ауж итых, шіэныгьэ куухэр яіэным фащэх.

Илъэсым иуахътэмэ ащыщэу

кіэлэціыкіухэм анахь шіу альэгьурэ гьэмафэр къэсыгь. Ар зэрагьакіорэр гушіогьо гукъэкіыжь нэфэу ахэм агу къинэжьыщт. Къыткіэхъухьэрэ ліэ-

ужхэм шюу щыгэр къадэхъунэу тафэльаю.

Сурэтым Мыекъуапэ икlэлэцlыкly Іыгъыпlэу N 14-м чlэс сабыйхэр итых.

ПцІэ зэрэраlожьыщтыр

БлэкІыгьэ ліэшіэгьум ыпэкіэ тхыбзэ зимыіэгьэ ціыф льэп-кьхэу тихэгьэгу щыпсэущтыгьэхэм зэу ащыщых адыгэхэри. Совет хабзэм а льэпкъхэм апае шіоу ышіагьэр бгьэпыут хьущтэп, сыда піомэ тхыбзэ зэряіэным имызакьоу, ахэм якультурэ зыкъегьэіэтыгьэным фэгьэзагьэу хабзэм іофышхоу ышіагьэхэр кьызкіэкіуагьэхэр.

Гъэсэныгъэм ухэзыщэрэ гъогухэу къызэјухыгъэхэ хъугъэхэм гушјуагъор яеу атехьэхи, шјэныгъэм илъэгапјэхэм афакіохэзэ, адыгэ шјэныгъэлэжьхэм хьисапым, философием, тарихъым, бзэшјэныгъэм, питературэм алъэныкъокіэ — пъэпкъым ихэхъоныгъэкіэ мэхьанэ куу зијэ гъэхъагъэхэр ашјыгъэх.

Гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу КІэрэщэ Тембот ыцІэ зыхьырэм ильэс 86-рэ хъугьэу игьогу дахэу пхырещы.

Шэуджэн районым ит къуаджэу Хьакурынэхьаблэ игурыт еджапізу N 1-м Іофтхьэбзэ ин бэмышізу щызэхащэгьагь. Ар зыфэгьэхьыгьагьэр филологие шізныгьэхэмкіэ докторэу, профессорэу, Дунэе адыгэ академием иакадемикэу Мэрэтыкъо Къасимэ Хьамосэ ыкъор къызыхъугьэр ильэс 80 зэрэхъурэр ары. Ащ хэлэжьагьэх бээшізныгъэлэжьхэр, кіэлэегьаджэхэр, кіэлэеджакіохэр.

Гурыт еджапІзу N 1-м адыгабзэмрэ литературэмрэкІэ

икІэлэегъаджэу Панова Мирэ зипэщэгъэ кІэлэеджэкІо купым адыгэ усакІохэм зэхалъхьэгъэ произведениехэр зыхэтыгъэхэ яшІуфэс егьэблэгьэ къэгьэльэгьон ыуж Мэрэтыкьо Къасимы адыгэ бзэшІэныгьэлэжыным иlахьэу хишlыхьагъэм, ащ итворческэ гъогу зыфэдагъэм, иціыф шіыкіагьэм къатегущы-Іагьэх филологие шІэныгьэхэмкІэ докторэу Гъыщ Нухьэ, филологие шіэныгъэхэмкіэ кандидатхэу Іэтэжьэхьэ Сайхьат, Анцокъо Сурэт, Тыгъужъ Гощсымэ, Биданэкъо Марзет, Ситимэ Сарэ, Къасимэ ишъхьэгъусэу Мэрэтыкъо Маргаритэ, шІэныгъэлэжьым ыш Джанхъот ыкъоу Махьмудэ. ЦІыфым иакъыл зэlугъэкlотыгъэу хъунымкіэ, дунаим телъ шіэныгъэшхом щыщ Іахь ыгъотынымкІэ ныдэлъфыбзэм мэхьанэу иІэм ехьылІагьэу ежь зэхилъхьэгьэ усэм къеджагъ урысыбзэмрэ урыс литературэмрэкІэ кІэлэегъаджэу Шъаукъо Любэ. Адыгабзэмрэ адыгэ литературэмрэкІэ езыгъаджэхэу Аулъэ Асыет Мэрэтыкъо Къасимэ ишІэныгьэ Іофшіагьэхэр иурокхэм зэращигъэфедэхэрэм къытегущы-Іагь. Іэтэжьэхьэ Сайхьат Къасимэ ищыІэныгьэ гьогу къызытегущы муж Ізнэ хъураем хэлажьэхэрэм анаІэ зытырадзагъэр профессорзу Мэрэтыкъо Къасимэ имызакъоу, нэмык шІэныгьэлэжь купышхо къуаджэу Хьакурынэхьаблэ къызэрэдэкІыгьэр ары. ШъыпкъэмкІэ, уахътэу азыфагу къыдафэхэрэмкІэ ахэр куп-купэу зэтеутыгъэхэу Хьакурынэхьаблэ ыцІэ чыжьэу агъэІугъ. Ахэм ащыщхэба КІубэ Щэбанэ, Аулъэ Малыч, Аулъэ Пщымафэ, Мэрэтыкъо Мыхъутар, КІуай Хьалимэт, Гъыщ Нухьэ, Бырсыр Батырбый, Биданэкъо Къэплъан, Мэрэтыкъо Шумафэ, Биданэкъо Мурат, нэмыкІхэри. Мыхэм шІэныгъэ зэфэшъхьафдехельнифо елекелефь мех бэу яІэх. АшІагъэмкІэ адыгэ лъэпкъым имызакъоу, дунаимкІи зэрэщытэу лэжьыгъэшІу къызэрагъэнагъэм уегъэгушхо.

Мыщ фэдэ Іэнэ хъураехэм зы еджапІзу щымытэу, зэкІз районым итхэр, апшъэрэ классхэм арыс кІэлэеджакІохэри ахэгъэлэжьагъэхэмэ ишІуагъэ къызэрэкІощтыр шІэныгъэлэжьхэми, кІэлэегъэджэ зытІущэу щыІагъэхэми хагъэунэфыкІыгъ.

БзэшІэныгъэхэмкІэ кандидатхэу Анцокъо Сурэтрэ Тыгъужъ Гощсымэрэ Мэрэтыкъо Къасимэ иІофшІагъэхэу адыгэ чІыпІацІэхэм, цІыфыцІэхэм, лъэкъуацІэхэм яхьылІагъэу ытхыгъэхэм къызатегущыІэхэм ыуж, Къасимэ ицІыф гъэпсыкІэ зыфэдагъэм фэгъэхьыгъэу къызэ-ІукІагъэхэм ащыщхэм агу къзкІыжьыгъэхэм узэрагъэгупшысэрэр шІэныгъэлэжьыныр щыІэныгъэм щыщ Іахъ тхъагъоу зэрэщытыр, угукІэ уфэщагъэмэ къыбдэхъущтыр зэрэбэр ары.

ЦІыфхэм шІу афэзышІагъэм ыцІэ лъэпкъым игъашІэ къыхэнэ. Къызыхъугъэр илъэс 80 хъунэу щыт Мэрэтыкъо Къасими ишІулэжьыгъэкІэ ренэу къытхэтыщт.

п. **КЪАТМЭС Фатим.**

Урысые Федерацием и Конституциерэ къэралыгъо хабзэр гупчэми, Урысыем ишъолъырхэми зэращызэхэщагъэмрэ

Федерацием имызакъоу, шъолъырхэми къэралыгъо хабзэр зэращызэхэщагъэм июфыгъо Урысые ФедерациемкІэ зигъо Іофыгъохэр зэтеушъхьафыкІы-Іофыгьохэм ащыщ. Урысые Федерацием ишъолъырхэм яхэбзэ къулыкъухэм демократие хэхъоныгъэмкІэ ыкІи правовой къэра- лъырхэм якъэралыгъо хабзэ лыгьом игьэпсынкіэ мэхьанэшхо яІ. Правовой къэралыгъо гъэпсыгъэным пае правовой системакІэ зэхэщэгьэн фае. Урысые Федерацием ишъолъырхэм яхэбзэ къулыкъухэр мы Іофым Федерацием ишъолъырхэм яхэбзэихъухьэ къулыкъухэр ары правовой системэм «ыхэкІэ щыІэ икъат» игъэпсынкІэ пшъэдэкІыжь зыхьыхэрэр.

якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэр федеральнэ хэбзэихъухьан Іофым зэрэхэлажьэхэрэм мэхьанэшхо иІ. Ащ фэдэ лъэхъаным шъолъырхэм яхэбзэ къулыкъухэр нахьыбэрэмкІэ зыдэлажьэхэрэр Федеральнэ Зэlукіэм ипалатитІу ары. Ау Федеральнэ правительствэми мы Іофым иІахь зэрэхишІыхьэрэр къэІогьэн фае. Къэралыгъо Думэм къащыхалъхьэгъэ законопроектхэр къыздикІыгъэхэр зызэхэтэфым нафэ къэхъугъ ахэм азыныкъо нахьыбэмэ Правительствэр арымырэу, нэмыкіхэр кіэщакіо зэрафэхъугъэр. Аштэрэ законхэр псынкізу жъы зэрэхъухэрэм къыхэкІэу зэхъокІыныгъэхэмрэ -неспишефа едмехнисьжосхестех хэ фаеу мэхъу. Пстэуми апэу Правительствэр ары ащ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр законхэм афэшІыгъэнхэмкІэ кІэщакІо хъун фаер. Правительствэм ежь-ежьырэу законхэм япроектхэр къахилъхьан фае. ІэкІыб къэралы-ІофымкІэ 2002 — 2012-рэ илъэсхэм анахьэу чаныгъэ къызхэз-Урысые Федерацием и Правительствэ гурытымкlэ къахилъхьагьэр законопроектхэм япроцент 20 фэдиз. Ау джыдэдэм мы лъэныкъомкІэ Правительствэм нахь зигьэчан хъугьэ, Федеральнэ ЗэlукІэм «правительствэ» законэу ыштэхэрэм япчъагъэ хэхъо зэпыт.

Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм федеральнэ законхэм япроектхэм яхэплъэн бэрэ я ахьышхо хашыхьан альэкІырэп правовой шэпхъэ лъапсэр икъоу гъэпсыгъэу зэрэщымытым къыхэкІэу. Ау къэІогъэн фае ахэм яеплъыкІэхэр къыдалъытэнхэм мэхьанэшхо зэриlэр. 1999-рэ илъэсым аштэгъэ Федеральнэ законэу N 119-р зытетэу «Урысые Федерацием икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэмрэ

Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэмрэ яполномочиехэр, зыфэгъэзэгъэ гъэнхэм ехьылІагъ» зыфиюрэр аштагъ. Мы Законым ия 13рэ статья Федерацием ишъоикъулыкъухэр федеральнэ хэбзэгъэуцуным хэлэжьэнхэ зэралъэкіышт шыкіэм фэгъэхьыгь.

Урысые Федерацием и Конституцие ия 104-рэ статья иа 1-рэ Іахь зэритымкіэ, Федерачанэу къыхэлажьэх. Урысые цием ишъолъырхэм яхэбзэихъухьэ (ліыкіо) къулыкъухэри законхэм яштэн кіэщакіо фэхъунхэ алъэкІыщт. Ау Федерацием ишъолъырхэм ыкІи ахэм ялІыкІохэм законопроектхэм Федерацием ишъолъырхэм япроцент 40-м нэс къазэрэхалъхьэрэм емылъытыгъэу», 2012рэ илъэсым ибжыхьэ сессие зыпштэкІэ, Къэралыгъо Думэм ихэбзэгъэуцун ІофшІэнкІэ программэм я ахьэу хаш ыхьагъэр законопроектхэм япроценти 4 ныІэп.

Адэ Федерацием ишъолъырхэм федеральнэ хэбзэгъэуцуным нахьыбэу я ахь хаш ыхьанымкІэ Федеральнэ правительствэм сыда ышІэн фаер? Сэ сишІошІыкІэ, апэрэмкІэ, Урысыем и Правительствэ хэбзэихъухьан Іофшіэнымкіэ ипланирование Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэр амал зэриІэкІэ нахьыбэу къыхигъэлэжьэнхэ фае. Ятюнэрэмкіэ, гъэцэкіэкіо хабзэм ифедеральнэ къулыкъухэмрэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэмрэ язэдэлэжьэныгъэ гъэлъэшыгъэным иамалхэр зэрихьанхэ фае. Ящэнэрэмкіэ, Федерацием ишъолъырхэм язаконгъохэм азыныкъо нахынбэр джа- хэр учет шІыгъэнхэм яамал рэущтэу мэзекlo. Хэбзэихъухьан зэрихьан фае. Япліэнэрэмкіэ, федеральнэ законхэм япроектхэр къыхахыхэ зыхъукІэ, гъэфагъэхэр Къэралыгъо Думэм Урысые Федерацием ишъолъыридепутатхэр ары (законодатель- хэм якъэралыгьо хабээ икъунэ инициативэхэм япроцент 50 лыкъухэм япредложениехэр къыфэдизыр ахэм къапкъырыкІыгъ). далъытэнхэм иамал зэрихьан фае. Ятфэнэрэмкіэ, Федерацием ишъолъырхэм якадрэхэу хэбзэихъухьан Іофым фэгъэзагъэхэм ягъэхьазырынкІэ ыкІи яІэпэІэсэныгъэ зыкъегъэІэтыгъэнымкІэ ІэпыІэгъу аригъэгъотын фае. Яхэнэрэмкіэ, федеральнэ гупчэм иурысые шъолъырхэм -е-ги ахь дехествішфоі енгувня кІотыгъэу ыгъэфедэнхэ фае.

Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ изаконодательнэ къулыкъухэм къагъэхьазырыгъэ федеральнэ законхэу федеральнэ бюджетым имылъкукІэ агъэцэкІэщтхэм япроектхэр къахалъхьан залъэкІыщтыр Урысыем и Правительствэ ащ фэгъэхьыгъэ кlэух зэфэхьысыжь тхылъ зызэхигъэуцокІэ ары ныІэп. Урысые Федерацием и Конституцие ия 104-рэ статья ия 3-рэ Іахь диштэу хэбзэlахьхэр зэратыхэрэм е зэратырахыжыхэрэм, къэралыгъо займхэм якъыдэгъэкІын яхьылІэгьэ законопроектхэр, федеральнэ бюджетым имылъкукІэ агъэцэкІэрэ нэмыкІ законопроектхэр къахалъхьан залъэкІыщтыр ащ фэгьэхьыгьэ кlэух зэфэхьысыжь тхылъыр Урысые Федерацием и Правительствэ зызэхигъэуцокІэ ары. Ащ фэдэ гьэ хэгьэхьогьэнымкІэ сыда шІэтхылъхэм консультативнэ нэшанэ зэряІэр хэгьэунэфыкІыгьэн фае. Ащ Федеральнэ Зэlукlэм ипалатэхэри, Урысые Федерацием и Президенти зэрипхыхэрэп. Урысые Федерацием и Конституцие ия 104-рэ статья ия 3-рэ Іахь къыщыдэлъытэгъэ шапхъэхэм афэгъэхьыгъэу угущыІэн хъумэ, «Правительствэр парламентым теlункіэн зэрилъэкІыщт амалэу ахэр зыгорэкІэ хъукъомэ?» зыфэпощт джэнджэшхэр агу къихьэгъагъэх. Ау мы лъэныкъомкІэ гумэкІыгьохэр зэрэщымыІэр щыІэныгьэм къыгьэльэгьуагь. Ары пакІошь, апэрэ зэlукlэгъумкlэ Федеральнэ Зэіукіэм Іоф зишіэгъэ апэрэ илъэсхэм федеральнэ бюджетым имылъку къызыфыхагъэкІырэ актхэм япроцент 80-мэ Правительствэм и Конституционнэ зэфэхьысыжь тхылъ ямыгъусэу Къэралыгъо Думэр зэрахэплъагъэр хэгъэунэфыкІыгъэн фае.

Законопроект гъэнэфагъэр Правительствэр арымэ къахэзылъхьэрэр Урысые Федерацием и Конституцие ия 104-рэ статья ия 3-рэ Іахь къыдилъытэрэ шапхъэхэм ягъэцэкІэн зыфэкІожьырэр законопроектым финанс-экономикэ кlэухэу фэхъущтхэмкІэ Правительствэм Къэралыгъо Думэм макъэ зэрэригъэ урэр ары. Урысые Федерацием и Правительствэ и Регламент тетэу а пшъэрылъыр зэшІуахы законопроектым финанс-экономикэ лъэпсэ тэрэз зэриІэр къызыщыгъэшъыпкъэкументхэмрэ Правительствэм Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэІукІэ и Къэралыгьо Думэ ІэкІигъахьэхэзэ.

Ежь изаконопроектхэм апае Урысыем и Правительствэ кlэух зэфэхьысыжь тхылъхэр зэхимыгъэуцохэми хъунэу тэлъытэ. Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ изаконодательнэ (иліыкіо), игъэцэкіэкіо къулыкъухэр зэрэзэхащэрэ шЫкІэм ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 6-рэ статья ия 3-рэ пункт зэрэщыгьэнэфагьэмкіэ, хэбзэіахьхэр зэратыхэрэм е зэратырахыжыыхэрэм, Урысые Федерацием ишъолъыр ифинанс пшъэрылъхэм зэхъокІыныгъэ афэшІыгъэным яхьылІэгьэ законопроектхэм, нэмык законопроектхэу Урысые Федерацием ишъолъыр бюджет имылъкукІэ агъэцакІэ-

лыкъур захаплъэрэр къэралыгъо хабзэм иапшъэрэ гъэцэкІэкІо къулыкъу ипащэ ащ фэгъэхьыгъэ тхылъ къызырихьылІэкІэ е кІэух зэфэхьысыжь тхылъ зызэхигъэуцокІэ ары.

Хэбзэихъухьан ІофшІэнымкІэ Урысыем и Правительствэрэ шъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэмрэ язэдэлэжьэныгъэн фаер? Апэрэмкіэ, Федеральнэ правительствэм гъэцэкіэкіо хабзэм ифедеральнэ къулыкъухэмрэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм яхабзэ икъулыкъухэмрэ ягъусэу федеральнэ законхэм якъыхэхын дэлэжьэщт комиссиехэмрэ купхэмрэ зэхещэх. Ятюнэрэмкіэ, Урысые Федерацием и Правительствэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм къэбар гъэнэфагъэхэр алъегъэlэсы ыкlи къаleхы. Ящэнэрэмкіэ, Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlукlэ е Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ изаконодательнэ (ліыкіо) къулыкъухэр зыхэплъэнэу щыт законопроектым еплъыкізу фыряізхэмкіз макъэ зэрагъэlужьы. Япліэнэрэмкіэ, хэбзэгъэуцу ІофшІэныр нахьышІоу зэхэщэгьэным пае Урысыем и Правительствэ, гъэцэкІэкІо хабзэм икъулыкъухэм адэжь щызэхэщэгъэ научнэ организациехэм, еджапіэхэм яамалхэр агъэфедэх. Ятфэнэрэмкіэ, Урысые Федерацием ишъолъырхэм яхабзэ ифедеральнэ къулыкъухэм язэдэлэжьэныгъэ гъэпытэгьэнымкІэ опытэу щыІэхэмкІэ зэхъожьынхэм, хэбзэихъухьан Іофшіэныр нахышіоу гызпсыгызным афэгъэхьыгъэ семинархэр, конференциехэр, «Іэнэ хъураехэр» зэхешэх.

Федеральнэ правительствэмрэ Урысые Федерацием ишъолъырхэмрэ язэпхыныгъэ анахьэу зыпытэщтыр Правительствэм Фежьыгъэ тхылъымрэ нэмык до- дерациемрэ ащ ишъолъырхэмрэ зэдагьэзекІорэ ІофыгьохэмкІэ законопроектыр Къэралыгъо Думэм къашыхилъхьэ зыхъукІэ ары. Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэмрэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэмрэ яполномочиехэр, зэдагъэзекІорэ Іофыгьохэр зэтеушъхьафыкІыгъэнхэм ехьылlагъ» зыфиlорэм диштэу федеральнэ законхэм ащ фэдэ япроектхэмкІэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм яупчІыжьынхэ фае. Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэр Урысые Федерацием и Правительствэ ипланхэмрэ ипрограммэхэмрэ якъэгъэхьазырын амал зэриІэкІэ нахьыбэу къыхагъэпэжьэнхэ фае.

Урысыем и Правительствэ хэрэм хэбзэихьухьэ (лыкю) къу- и Регламент ия 88-рэ пункт

зэрэщыгъэнэфагъэмкІэ, Урысые Федерациемрэ ащ ишъолъырхэмрэ зэдагьэзекІорэ ІофыгьохэмкІэ Правительствэм хэбзэихъухьэ ІофшІэнэу зэрихьэрэм Федерацием ишъолъырхэм ягъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэр щегъэгъуазэх. Урысыем и Правительствэ хэбзэихъухьанымкІэ ипланхэр шъолъырхэм ягъэцэкіэкіо хабзэ икъулыкъухэм аіэкІегъахьэх. Урысыем и Правительствэ ихэбзэгъэуцу ІофшІэн гъэцэкІэкІо хабзэм икъулыкъухэм ямызакъоу, Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ изаконодательнэ (лыкю) къулыкъухэри щигъэгъозэн фаеу тэлъытэ. Федеральнэ конституционнэ законэу «Урысые Федерацием и Правительствэ ехьылІагь» зыфиІорэм ия 36-рэ статья зэритымкіэ, Урысые Федерациемрэ ащ ишъолъырхэмрэ зэдагъэзекІорэ ІофыгъохэмкІэ федеральнэ законхэм япроектхэу Урысыем и Правительствэ къыгъэхьазырыгъэхэр шюк имы-Іэу Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм аlэкlигъэхьанхэ фае. Къэралыгъо хабзэм икъулыкъухэу ахэр зыlэкlагъэхьанхэ фаем ацІэ мы законым къызэрэщимыІорэм къыхэкІэу федеральнэ законхэм ащ фэдэ япроектхэр зыІэкІагъэхьан фаехэм Федерацием ишъолъырхэм яхабзэ изаконодательнэ (лыкю) къулыкъухэри къыхиубытэхэу тлъытэн тлъэкІыщт.

Федеральнэ конституционнэ законэу «Урысые Федерацием и Правительствэ ехьылІагь» зыфиlорэм ия 43-рэ статья иположение заулэмэ къахэфэ Урысыем и Правительствэ шъолъырхэм якъэралыгъо хабзэ изаконодательнэ (ліыкіо) къулыкъухэм зэдэлэжьэныгъэ зэрадыриlэн фэе шlыкlэр. Гущыlэм пае, Урысые Федерациемрэ ащ ишъолъырхэмрэ зэдагъэзекІорэ ІофыгъохэмкІэ Урысыем и Правительствэ иунашъохэм япроектхэр Федерацием ишъолъырхэм яхабзэ изаконодательнэ (лІыкІо) къулыкъухэми, игъэцэкІэкІо къулыкъухэми аІэкІегъахьэх. Ащ фэдэ проектхэмкІэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгьо хабзэ изаконодательнэ (иліыкіо), игъэцэкІэкІо къулыкъухэм япредложениехэм шіокі имыіэу Урысые Федерацием и Правительствэ мазэ нахьыбэ тыримыгьашІэу ахэплъэн ыкІи кІэуххэмкІэ макъэ аригъэlужьын фае.

Зэфэхьысыжьхэр тшІызэ къэтІон тлъэкІыщт хэбзэихъухьан Іофшіэнымкіэ Федеральнэ правительствэмрэ Урысые Федерацием ишъолъырхэм якъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэмрэ язэдэлэжьэныгьэ федерализмэм хэхъоныгъэ ышІынымкІэ мэхьанэшхо зиІэ лъэныкъоу зэрэщытыр. Ау федерализмэр Урысыем нахь щыпытэнымкІэ зэкІэ къэралыгъо хабзэхэм язэдэлэжьэныгьэ агьэльэшын зэрэфаер къэтэІо. Ащ пае а къулыкъухэм ярегламентхэмрэ янэмык! актхэмрэ яшапхъэхэм джыри адэлэжьэжьыгьэн, ищыкІэгьэ законхэр штэгъэнхэ фае.

ШЫКЪУЛТЫР Батырбый. Адыгэ къэралыгъо университетым къэралыгъомрэ правэмрэ ятеориекіэ ыкіи ятарихъкІэ икафедрэ ипрофессор, тарихъ шіэныгъэхэмкіэ доктор, Адыгэ Республикэм шіэныгъэхэмкіэ изаслуженнэ Іофышіэшху, Урысые Федерацием социальнэ шіэныгъэхэмкіэ и Академие иакадемик, шІэныгъэхэмкіэ Дунэе Адыгэ Академием иакадемик.

ТИКОНЦЕРТХЭР

Мыекъуапэ итворческэ объединениеу «Ошъадэм» иконцертхэр Ставрополь, республикэм икъэлэ шъхьаіэ ащыкіуагъэх. Купым ихудожественнэ пащэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Едыдж Викторие тызэрэщигъэгъозагъэу, лъэпкъ искусствэм хэхъоныгъэ ышіынымкіэ егъэжьэпіэшіухэр яіэх.

«ОШЪАДЭМ» ихэхъоныгъэхэр

концертыр дэгьоу кІуагьэ, нэбгырабэ еплъыгъ. Оркестрэм ипащэу Шэуджэн Рустам, лъэпкъ Іэмэ-псымэхэмкІэ орэдышъохэр зыгъэжъынчырэ Нэгъой Заур, ансамблэхэу «Синдикэм», «Ащэмэзым», нэмыкІхэм искусствэр зикІасэхэр агьэгушІуагьэх. Адыгэ шъуашэм идэхагъэ, лъэпкъ шэнхабзэхэр къашъохэмкіэ къаіуатэх.

Адыгэ республикэ гимназием, къалэм ия 22-рэ гимназие, еджапізу N 2-м якіэлэеджакіохэм апае концертхэр Мыекъуапэ культурэмкІэ и Унэ щызэхащагъэх.

Фольклорым ибаиныгъэхэм, лъэпкъ шІэжьым Едыдж Викторие къапкъырыкІызэ, концертым къыщигъэлъагъо шІоигъор артист ныбжьыкІэхэм алъегьэ-Іэсы. «КъэмэчІасэр», «ЗэфакІор»,

Ставрополь къыщатыгъэ «Уджыр» цІыфхэм ашІогъэшІэгьоных. «Ащэмэзым» инарт орэдхэр кlалэхэм дэгьоу къаlох, художественнэ пащэр Бастэ Асыет. Нэбгырэ 20 фэдиз зыхэт купым уеплъызэ узыІэпещэ. ЗэкІэри пхъэкІычаох, адыгэ шъошэ плъыжьхэр ащыгъых, лъэпкъ орэдышъор дахэу агъэlу. «Синдикэм» икъэшъуакlохэм псынкlэу загъазэ, адыгэмэ яискусствэ идэхагьэ къашъо пэпчъ халъагьо. Адыгэ Республикэм изаслу-

инэрэ Урысыем ижурналистхэм я Союз хэтэу Унэрэкъо Гулэзрэ «Ошъадэм» иконцертхэр зэращагъэх. «Ошъадэр» охътэ кlэкІым къыкІоцІ ылъэ пытэу теуцуагъ. ОрэдыІо ныбжьыкІэу Цышэ Зарэ купым къырагъэблагъэ къэс льэпкь орэдхэм тамэ зэраритырэр искусствэм хэшІыкІ фызиІэмэ хагъэунэфыкІы. «Ошъадэм» инеущрэ мафэ нахьышІу хъущтэу тегьэ-

концертым хэлажьэ.

🚺 дзюдо. къыблэм изэнэкъокъу

ТЕКІОНЫГЪЭР зыхьырэр лъыкіотэщі

Къыблэ шъолъырым дзюдомкІэ изэнэкъокъу жъоныгъуакіэм и 28 — 31-м Мыекъуапэ щыкіощт. Ростов, Волгоград хэкухэм, Краснодар краим, Къалмыкъым, Адыгеим ябэнакіохэр зэіукіэгъухэм ахэлажьэх.

Іагьэх Адыгэ Республикэм физ- къо Муратэ, Урысыем изаслу-

Зэнэкъокъум икъызэlухын фэ- культурэмкlэ ыкlи спортымкlэ гъэхьыгъэ зэхахьэм къыщыгущы- и Комитет итхьаматэу Хьасанэ-

> женнэ тренерэу Рудольф Бабоян, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Игорь Вержбицкэр, нэмыкІхэри. Зэнэкъокъум исудья шъхьаІэу Геннадий Швецовым зэрэхигъэунэфыкІыгъэу, бэнэкІуи 169-рэ алырэгъухэм ащызэlукlэщтых. Апэрэ чlыпlэр къыдэзыхырэмэ «Урысыем спортымкІэ имастер» зыфијорэ щытхъуціэр афаусыщт. ХагъэунэфыкІырэ чІыпіэхэр зыфагъэшъошагъэхэр Урысыем икІэух зэнэкъокъоу Іоныгьо мазэм Красноярскэ щыкІощтым хэлэжьэщтых.

СпортымкІэ дунэе класс

зиІэ мастери 3, спортымкІэ мастерэу бэнэкІо 50, мастер хъунхэмкІэ кандидатхэу 93-рэ Мыекъуапэ щызэнэкъокъущтых.

Адыгэ Республикэм дзюдомкІэ ихэшыпыкІыгъэ командэ итренер шъхьа в Бастэ Сэлымэ тизэдэгущы Іэгъу къызэрэщыхигъэщыгъэу, тиреспубликэ ибэнакІохэу Дэхъу Азэмат, ШъэоцІыкІу зэшхэу Рустамрэ Айдэмыррэ, Тулпэрэ Айдэмыр, Мэлыщэ Ахь мэд, фэшъхьафхэри зэlукlэгъухэм ахэлажьэх.

Джэджэ районым тренеркІэлэегъаджэу Іоф щызышІэрэ Адзынэ Алый ыгъасэхэрэм медальхэр къыдахынхэ алъэкІыщтэу елъытэ. Юлия Мартюшевам, Елена Ткаченкэм, фэшъхьафхэм гугъэпіэшіухэр къатых.

Дунаим дзюдомкІэ ичемпионэу Лъэцэр Хьазрэт, Олимпиадэ джэгунхэм джэрз медалыр къащыдэзыхыгъэ Емыж Арамбый, тренерхэу Беданэкъо Рэмэзан, Нэпсэу Бислъан, Хьабый Байзэт, Хьакурынэ Дамир, нэмыкІхэу тызыІукІагьэхэм дзюдом зэхьокІыныгъэу фэхъухэрэм анаІэ тырадзагъ. КІалэхэри, пшъашъэхэри дунэе зэlукlэгъухэм ахэлэ жьэнхэмкІэ пэшІорыгьэшъ зэнэкъокъухэм гъэхъагъэ ащашІын фае.

Сурэтхэм арытхэр: зэнэкъокъум изещакіохэр; Шъэоціыкіу Айдэмыр (шъошэ шхъуантІэр щыгъ) нэгъэупіэпіэгъу заулэм къыкіоці текіоныгъэр къыдихыгъ.

женнэ артисткэу АфэшІэгъо Фа-Сурэтхэм арытхэр: «Ошъадэр»

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зы-

хьырэ секретарыр: 52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -ы гъэ ГорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4015 Индексхэр 52161 52162 Зак. 723

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Хъурмэ Хъусен

ШЫ СПОРТЫР. УРЫСЫЕМ И КУБОК

ЗАУР имедаль дышъэ

Урысые Федерацием шы спортымкіэ и Кубок къыдэхыгъэным фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъу Москва щыкІуагъ. Адыгеим испортсменэу Кьош Заур зэlукlэгъухэм дышъэ медалыр къащыдихыгъ.

Адыгэ Республикэм шы спортымкІэ икІэлэ-_цIыкIу-ныбжьыкIэ спорт еджапIэ ипащэу

Павел Иваненкэм зэрилъытэрэмкіэ, Къош Заур иІэпэІэсэныгьэ хэпшІыкІэу хегьахьо. Зэнэкъокъу пэпчъ дэгъоу зыфегъэхьазыры. Нэмыцхэм яшы лъэпкъ зытесыр.

Шыухэр сантиметри 140-рэ, 145-рэ, 150рэ зилъэгэгъэ пэрыохъухэм ялъэхэзэ апэрэ чІыпІэхэм афэбэнагъэх. Къош Заур сантиметри 140-рэ зильэгэгьэ пэрыохъухэр къызэрэзэринэкІыгъэмкІэ къахэщыгъ, дышъэ медалыр къыдихыгъ.

СпортымкІэ мастерэу Къош Заур итренеркІэлэегъаджэр Урысыем спортымкІэ имастерэу Александр Алексеевыр ары. Адыгеим испортсменэу З. Къошым Урысыем изэнэкъокъухэм, турнирхэм зафегъэхьазыры.

> НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.